

nemovitosti, čili nic. Řešení sporu závisí na výkladu, kterého se dostane poslednímu pořízení Arnošta H. ze dne 7. března 1929. Vzhledem na odporující si stanoviska stran nelze se obmezovati na slovné znění příslušného odstavce závěti, nýbrž nutno zjistiti pravou vůli zůstavitelovu a úmysl, jež sledoval při sepisování onoho sporného ustanovení, neboť testamentní postoupnost se zakládá na vůli zůstavitelově, kterou třeba zjistiti též na základě okolností, jež leží mimo obsah závěti (srov. ustanovení §§ 572, 614, 655, 683, 706, 720 a jiné obč. zák.). Za tímto účelem bude proto zapotřebí, aby byly po provedení příslušných důkazů zjištěny veškeré okolnosti stranami tvrzené, které mohou přispěti k vyzkoumání pravé vůle zůstavitelovy. Obzvláště bude zapotřebí, aby bylo zjištěno, zda zůstavitel měl úmysl poskytovat žalovanému odškodnění za domnělé zkrácení dovolatelem při rozdělení společného majetku, aneb jestli mu šlo o pouhou záruku za dluh, který žalovaný měl zaplatiti sám ze svého. Ke zjištění pravé vůle zůstavitelovy mohou zajisté též přispěti příslušné projevy, které zůstavitel učinil oproti třetím osobám, obzvláště pisateli závěti. Nelze ani přehlížeti okolnost, zda zůstavitel vůbec věděl o tom, že se stalo vtělení sporné kauční hypoteky. Poněvadž uvedené okolnosti nebyly brány v úvahu nižšími soudy, zůstalo řízení kusým a bylo rozhodnuto podle §§ 496 č. 2 a 3, 510 a 513 c. ř. s.).

Čís. 14463.

Lhůta k podání dovolací odpovědi vedlejšího intervenienta počíná se dnem doručení dovolání straně procesní.

(Rozh. ze dne 19. června 1935, Rv I 431/35.)

Nižší soudy ponechaly směnečný platební příkaz v platnosti.

Nejvyšší soud odmítl dovolací odpověď vedlejšího intervenienta žalobkyně. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Dovolací spis byl zástupci žalobkyně doručen dle zpátečního lístku dne 12. ledna 1935 a je pro počítání osmidenní lhůty k dovolací odpovědi rozhodné jediné toto datum doručení straně procesní, nikoli doručení vedlejšímu intervenientu, jemuž se ani rozsudek, ani odvolací spis, pokud se týče dovolací, doručovati nemá (rozhodnutí vídeň. nejvyš. soudu z 20. září 1905 čís. 14717 uveřejněné ve sb. úřední čís. 9259, § 414 odst. 3 c. ř. s.). Podal-li vedlejší intervenient v souzeném případě dovolací odpověď teprve 4. února 1935 poštou, byla podána opožděně.

Čís. 14464.

Kdy opravňuje držba služebnosti (práva požívacího) k výpovědi nájemní smlouvy.

(Rozh. ze dne 19. června 1935, Rv I 1147/35.)

Prv ý s o u d ponechal výpověď, danou Boženou S-ovou žalovaným Františku a Anně K-ovým v účinnosti. O d v o l a c í s o u d výpověď zrušil.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudek odvolacího soudu a uložil mu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Prvý soud usoudil, že žalobkyně jednak jako vlastnice poloviny domu a jednak jako odkazovnice a bezelstná držitelka práva požívacího k druhé polovině domu byla oprávněna dáti žalovaným výpověď z nájmu. Naproti tomu odvolací soud shledal odůvodněnou námitku nedostatku aktivní legitimace k žalobě (výpovědi), ježto prý žalobkyně, která se ujala svémocně držby požívacího práva, nemůže se pokládati ze bezelstnou držitelku, a nebyla oprávněna dáti sama výpověď, když jí příslušelo jen vlastnictví k polovici domu a když právo požívací k druhé polovici domu dosud do knih pozemkových nebylo vloženo. S názorem odvolacího soudu nelze souhlasiti. Odkazovník má ovšem před odevzdáním odkazu jen osobní nárok vůči osobě obtížené (§ 649 ob. zák.), ale nabývá zpravidla hned po smrti zůstavitelově práva na odkaz pro sebe a své nástupce (§ 684 obč. zák.). V souzeném případě šlo o odkaz požívání polovice domu zůstaviteli patřivší, kdežto vlastnictví polovice té připadlo synu žalobkyně, jenž tedy jako dědic ke splnění odkazu byl zavázán. Odkaz se splní tím, že zavázaný plní odkazovníku to, co jest předmětem závazku mu uloženého. Žalobkyně jest v držbě práva požívacího k polovici domu jejímu zemřelému manželi knihovně dosud vlastnický připsané, vykonávajíc právo to vlastním jménem (§ 312 obč. zák.), aniž by se byla ujala držby práva požívacího k druhé polovině domu svémocně. Je proto jednak držitelkou polovice domu jí patřící, a jednak držitelkou práva služebnosti požívání k druhé ideální polovici domu (srv. rozh. č. 1123 sb. Soudc. L.). Držba služebnosti požívání má obdobné účinky jako držba věci při domnělém vlastnictví (§§ 372/374 obč. zák.), je-li pořádná, poctivá a pravá, jak vyložil zevrubně nejvyšší soud v rozhodnutí č. 8520 sb. n. s. (č. 766 sb. m. spr.), k němuž se odkazuje. V souzeném případě je hledíc ke zjištění nižších soudů držba žalobkyně pořádná (§ 316 obč. zák.), neboť se zakládá na platném titulu, t. j. na posledním pořízení (§ 480 obč. zák.); držba ta je též pravá, neboť v námitkách nebylo uplatněno, že by jí žalobkyně byla nabyla jedním ze způsobů v § 345 obč. zák. uvedených, a je konečně i bezelstná (§ 326 obč. zák.), neboť žalobkyně z pravděpodobných důvodů pokládá poživací právo jí vykonávané za své právo (§ 326 obč. zák.), když jí bylo jejím zemřelým manželem odkázáno, a když v pochybnosti platí domněnka pro poctivost držby (§ 328 obč. zák.). Mohla proto žalobkyně nájemný poměr ve společném domě sama vypověděti, třebaže jí nepřísluší dosud věcné právo služebnosti požívání, kterého arcí lze dosáhnouti jen zápisem do pozemkové knihy (§ 481 obč. zák.), nýbrž jen držba tohoto práva jako práva věcného (§ 523 druhá věta obč. zák.). Ostatně zákon sám uznává v § 479 obč. zák. služebnosti, které nazývá zdánlivými nebo nepravdivými, a které nejsou právy věcnými. Odvolací soud musí se proto zabývatí ostatním obsahem odvolání.